

U velkých rzivých vrat

Technologie | 19.1.2015 @ 16.00

Autorem je Cul de Sac. Přeložil Michael Buban.

Když jsem se zde ocitl, neležel jsem na zemi, ani neseděl, ani nestál. Snesl jsem se z prostoru nad kamennou dlažbou docela malého náměstí jakési historické části města. Pokud to nebyla nějaká americká nebo asijská replika, pak jsem byl určitě v Evropě. Cítil jsem se jako motýl chycený za křídla, když jsem se houpal na jemném průvanu a když jsem pod nohama ucítil tvrdý povrch chodníku, jehož několik paprsků se sbíhalo z okolních uliček. Chodník jako těžký prsten objímal majestátní strom stojící uprostřed. Byl obrovský, měl tmavou kůru a byl úplně holý. V létě by byl pod ním příjemný stín. Ale co je léto? A co je stín na tomto místě, kde se mdlé světlo bez viditelného zdroje rozlévalo tak jako se hustá smetana rozlévá po spárách a nerovnostech kuchyňské linky.

Tehdy se na druhé straně náměstí cosi zablesklo. Upřel jsem pohled přímo do toho místa, ale nejdříve jsem nemohl rozeznat víc než divnou hru siluet, jakoby hejno neviditelných holubů vrhalo stín na fasádu bílého domu a jakoby ten stín v jakési světélkující stínohře nabyl podoby. Byl to stín člověka. Vykročil jsem k němu podél oblouku, protože přes trávu kolem stromu jsem si jaksí netroufal – ať už ze zvyku nebo z bázně před tím temným stromem. V tom nově příchozím jsem rozeznal člověka, kterého jsem už léta neviděl. Byl to Štěpán, spolužák ze střední. Býval fajn. Pohodář, kluk, co nedělal potíže. Asi ve druháku se chytil jedné party co chodila na nějaké náboženství. Pokoušel se mě tam zlákat, ale já jsem tomu jednak nevěřil a za druhé jsem míval v pátek tréninky a v neděli většinou zápas, takže bylo jednoduché odmítnout.

„Jen jestli mi nejde mé podvědomí kázat o Bohu. To by byla teprve moje smrt,“ poznamenal jsem v duchu sarkasticky a s úlevou, že smysl pro humor mne neopustil. Tady žádný Bůh není. Kdyby tu byl, tak bych ho už viděl. A stejně, kdyby Bůh byl, měl jsem se objevit v pekle, protože jsem v něj nevěřil. Ale tohle není peklo. Je to něco jiného a je tu docela dobře. Možná je to Nirvána, ale spíš tuším nějaký předsmrtný stav slábnoucího podvědomí. Čas tu pravděpodobně plyne rychleji, takže tyto minuty jsou poslední zlomky sekund života v mém mrtvém těle. Ano, jsem definitivně mrtev. To jsem věděl celkem jistě. Smířen s tímto zjištěním jsem k nově příchozímu krácel kolem toho stromu, co uprostřed náměstí rostl a přemýšlel jsem, kdy se ten sen skončí a kdy se propadnu do nebytí.

„Jé, čááú,“ přivítal mě poněkud ledabyle.

„Co tu děláš?“ zeptal jsem se rozhodně, protože jsem měl stále pocit, že tohle je můj sen a že jsem tudíž majitelem jeho obraznosti, do níž se tento člověk nehodil.

„No, to přesně nevím. Měl jsem bolesti, dal jsem si léky a ocitl se tady. Asi jsem to přehnal.“

„Jaký bolesti?“ zajímalo mě velmi, jako ve snu člověka zajímá, kam ho podvědomí v příběhu dovede.

„Ále, měl jsem raka. Nic moc.“

„Hm.“

„Hele, co to tady voní?“ zeptal se Štěpán s velikým zájmem.

„Nic tady nevoní. Co by tu vonělo?“

„Ale jo, voní tu chleba,“ prohlásil nezvaný host a aniž by si mě nějak zvlášť všimal, rozhlížel se všude kolem a hledal zdroj onoho pachu. Tu jsem si uvědomil, že také něco cítím. Můj čich byl stejně provozuschopný jako můj zrak, sluch a má paměť. Ano, paměť... úplně jsem na ni zapomněl. A přitom fungovala výborně. Cesta, hudba, hlasy, pak smyk, protisměr a náraz. Pamatoval jsem si dokonce volant přibližující se k mému čelu. Nebo spíš čelo k volantu. Jenže toto místo mi kradlo zájem o vzpomínky.

Ted' jsem se ale zaměřil na pachy v okolí, které jsem předtím nevnímал, abych Štěpánovi vyvrátil ten jeho chleba. Byly zde nepříliš silné vůně. A chleba mezi nimi opravdu byl, ale vedle něj jsem rozeznal taky nějaký parfém, syntetický olej a ke své radosti i čerstvě stríženou trávu. To jen Štěpán věřil jak svatohubertský honič jen tu nesympaticky kyselou vůni, která se zřejmě linula z uličky přímo za ním.

„Pojď se mnou, mám už fakt hlad. Cestou pokecáme,“ ozval se Štěpán. Gestem hlavy a nakročenou levačkou mi naznačoval směr.

„Nejdu, já nemám hlad,“ řekl jsem upřímně a s narychlo vymyšleným protiplánem jsem dodal: „Jdu se zkusit kouknout tam na druhou stranu.“

„Tak jo,“ utrousil Štěpán mimochodem s blahosklonně zvednutým obočím, „ale tuším že tam nic není. Mohl bys jít se mnou a taky by ses najedl.“ Nechtělo se mi nechat ho odejít, ale vůči tomu jeho větrání, vůči tomu chlebu a zvláště vůči tomu jeho „tušení“ jsem byl značně skeptický.

„Hele, já se vo sebe postarám.“ Zvedl jsem ruku na pozdrav a otočil se realizovat svůj podnik.

Pekaři jsou ve výrobě a obchod nebude otevřený. A ta kyselá vůně nebyla příjemná. Dobrý chleba voní jinak. Chlebem navíc může smrdět i pohnojené pole. Není o co stát. Pokračoval jsem uličkou, která se neustále stáčela a křížovala, takže jsem po chvilce ztratil smysl pro směr, byť jsem se neztratil úplně, protože jsem se držel stále stejného chodníku. Na obloze nade mnou vyšla jedna hvězda. Nejdřív byla dost jasná, ale po chvilce značně zeslábla, snad kvůli mraku ve vyšších polohách. Jeden blok střídal druhý s občasnou výjimkou volné parcely. Domy byly malé i velké, zdobné i prosté, zastoupeny byly všechny architektonické slohy, všechny kultury a všechny společenské vrstvy... lépe řečeno platové kategorie. Kdyby byly domy rozestavěné do ulic podle svého stylu, pak by si tu vystačil každý filmař. Tak to zde ale nebylo. Jediné, co jednotlivé ulice charakterizovalo, byla jejich vůně. Tu byl cítit olej, tu posečená tráva, tady zase pečené maso. Oknem občas bylo vidět siluety nábytku nebo bělobu záclon, ale okna obecně, pokud nějaká byla, svědčila o liduprázdnu.

Asi po půl hodině chůze jsem narazil na poslední křižovatku. Cesta doleva i doprava vedla podél hradeb a mizela v zatáčce. Cesta rovně vedla k velkým vratům vsazeným do oblouku ve vysokých kamenných hradbách, nad nimiž stál na měděné desce nápis

VELKÝCH RZIVÝCH VRAT MARNÉ CHODIT PTÁT SE NEBOŤ NENALÉZAT NEZNAMENÁ ZTRÁCET

Chvilí jsem na ten nápis hleděl a přemýšlel. Jasně že nenalézat neznamená ztrácet. Nejdřív musím něco ztratit, potom to hledat a teprve potom to eventuálně nenajít. Stejně tak ztrácet neznamená nenalézat, protože když něco ztratím, pak to hledám, protože vím, že jsem to ztratil a že to postrádám, ale když ani nevím, že jsem to ztratil nebo že to hledám, pak to nenalézám, protože jsem to neztratil. Pokud se tedy ztráta nerovná nenalézání, pak se neztracení rovná nenalezení. Kdo nic nehledá, ten nic nenajde. Jenže proč bych se na to měl ptát nějakých vrat? Jediné, co by mne nyní zajímalo, je to, co je za nimi. Pak se tenhle sen snad skončí, což je v této chvíli přesně to, co bych rád našel.

Ta vrata byla velmi velká. Vysoko nad zemí byla obrovská závora, kterou buďto otevíral King Kongův brácha nebo někdo odstranil nějaký manipulační mechanismus. V pravých veřejích bylo však jasně vidět siluetu dveří pro pěšího, jakým jsem byl já. Bylo ale zamčeno. Posadil jsem se na zem a hlavu sehnul mezi kolena, abych si srovnal myšlenky. Začal jsem se trochu bát a začal být nesvůj. Toto místo představovalo všechno, co jsem kdy nechtěl. Ne že bych tu fyzicky trpěl. Nepocíťoval jsem hlad, žízeň ani mne nebolely nohy. Jenže stejně všechno ve mně řvalo, že musím pryč. Představa, že bych se vrátil k tomu černému stromu, mi připadala tak nesmyslná, jak jen nesmyslná může být. Byl to existenciální pocit. Cítil jsem, že kdybych se vrátil, mé sebeurčení by vzalo za své. Jako kdybyste rybu nutili zpívat nebo fotbalistu tančit balet. A přitom je to tak absurdní! Tohle přece není skutečné. Je to změt' dojmů, se kterou se na mne mé nedokysličené podvědomí snaží vyvrát.

Celý nervózní z tohoto zmatku jsem se prudce postavil a při tom se lekl, protože mne něco zastudilo na prsou. Honem jsem tam přiložil ruku a nahmatal malý předmět, který mi visel na krku. Byly vlastně dva. Ten první byl malý bílý klíček, jak od šperkovničky. Prohlédl jsem si jeho zvláštní povrch. Byl jakoby z kamene. Ten druhý byl o poznání těžší a zaujal mou pozornost daleko víc, protože se zdálo, že by mohl dobře padnout do dveří ve vratech. Radostně jsem k nim přistoupil, strčil klíč do zámku, zarval za něj po směru hodinových ručiček a s velikou vervou otevřel skřípající dveře. Slabý průvan zpoza mých zad začal proudit ven, do hluboké noci a naprosté tmy. Zde za hradbami noc nebyla, ale venku jistě ano. Začínal jsem chápat. Venku je úplná prázdnota a konec mé existence v této racionální podobě. Ano, tam je smrt, teda vlastně už druhá smrt, jestli dobře počítám. Ale to je přece důvod, proč jsem tu, ne? Právě tady se všechno rozhodne! Já jsem sem nepřišel čenichat chleba ani obdivovat architekturu, já přišel docílit toho, aby rigor mortis nastala i v mém vědomí. Nikoli pudové,

čichové, ale zcela racionální rozhodnutí mne přivedlo k tomuto místu a k tomuto kroku. A proto vzhůru! Vzhůru vstříc
poslednímu údělu člověka.

* * *

Veliká rána se rozlehla ulicemi, když průvan zabouchl plechovou branku. Jediná hvězda, kterou náš návštěvník na obloze viděl, už zcela zmizela v dálce, ne však zahalená mrakem, jak se on mylně domníval, ale oddělená nesmírnou vzdáleností. V jedné z postranních uliček, totiž v té, co voněla čerstvě posečenou trávou, se objevil nový dům, který byl ovšem, stejně jako ty ostatní, úplně prázdný.

<https://selah.diet/technologie/u-velkych-rzivych-vrat/>